

Dato 21. juli 2023

ANERKENDELSE AF PTSD HOS KRIGSVETERANER

På trods af en række politiske tiltag for at sikre krigsveteraner den arbejdsskadeerstatning de har ret til, er der fortsat en større gruppe krigsveteraner der er diagnosticeret med PTSD i det danske sundhedsvæsen, som får afslag i deres arbejdsskadesager.

Årsagen til disse afslag er sjældent, at der er lægefaglig tvivl eller bevismæssige problemer. Langt de fleste afslag sker med henvisning til arbejdsskademyndighedernes egen restriktive praksis – en praksis som gang på gang er blevet underkendt både lægefagligt og juridisk.

Nedenstående forslag til en formodningsregel vil efter min opfattelse kunne føre til en mere saglig og retfærdig behandling af veteranernes sager – og være med til at skubbe arbejdsskademyndighedernes (selvskabte) praksis i en mere juridisk og lægefaglig gangbar retning.

Grundtanken er, at hvis en krigsveteran hos en speciallæge i psykiatri får stillet diagnosen PTSD – og hvis speciallægen vurderer, at årsagen til sygdommen er udsendelsen som soldat – så skal arbejdsskademyndighederne gå ud fra, at det er rigtigt. Og hvis de er uenige, så er det myndighederne, der må bevise, at speciallægen tager fejl (i modsætning til nu, hvor det er veteranen, der skal bevise, at speciallægen har ret).

Formodningsregel

En formodningsregel kunne eventuelt indsættes som § 2, stk. 3, i særloven og fx have følgende ordlyd:

”Såfremt det i en psykiatrisk speciallægeerklæring konstateres, at personen lider af posttraumatisk belastningsreaktion på grund af udsendelsen, lægges det ved afgørelsen til grund at dette er tilfældet, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod.”

En sådan regel vil sikre, at hvis en veteran i en psykiatrisk speciallægeerklæring får konstateret PTSD pga. udsendelsen, så skal det ved afgørelsen af, om han skal have anerkendt sin PTSD-lidelse som arbejdsskade, lægges til grund, at han har PTSD – og altså, at der er årsagssammenhæng mellem belastningerne, symptomerne og den sent udviklede fulde PTSD-lidelse.

På den måde vil arbejdsskademyndighederne ikke kunne tilsidesætte en psykiatrisk speciallægeerklæring, hvor en person har fået konstateret PTSD – medmindre der er andet i sagen, der med overvejende sandsynlighed taler imod, at erklæringen skal lægges til grund.

En tilsvarende formodningsregel findes allerede i arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, hvorefter et påvist tab af erhvervsevne, et varigt mén eller en persons død anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod. Efter denne formodningsregel skal varigt mén og erhvervsevnetab som hovedregel anses for at være en følge af en indtrådt arbejdsskade, medmindre arbejdsskademyndighederne kan løfte bevisbyrden for, at sådanne tab ikke er en følge af arbejdsskaden.

Arbejdsskademyndighederne er med andre ord vant til at behandle sager efter en lovfæstet formodningsregel.

Problemet

Ovenstående løsningsforslag giver mig samtidig anledning til at redegøre nærmere for, hvad der efter min opfattelse er problemet.

Det er min opfattelse, at der hos arbejdsskademyndighederne anvendes en usaglig og restriktiv praksis, der betyder, at mange af vores klienter får afslag på trods af, at der i sundhedsvæsenet er stillet sikre og entydige PTSD-diagnoser pga. udsendelse i krig.

Problemet med den restriktive myndighedspraksis er over de sidste godt 10 år løbende blevet drøftet og forsøgt løst med politiske indgreb (fx særloven og veteranpakkerne). Og der har løbende været undersøgelser og afgørelser, der har belyst problemets årsag og omfang. Jeg skal her blot nævne nogle af de mest fremtrædende:

I 2016 beskrev Ugebrevet A4 på baggrund af en aktindsigtsundersøgelse af 161 afgørelser om afslag, at der var store problemer i forhold til, at krigsveteraner med sikre PTSD-diagnoser fra sundhedsvæsenet, fik diagnoserne underkendt af arbejdsskademyndighederne.

I 2018 indsamlede og analyserede Soldaterlegatet sammen med veteranernes fagforeninger m.fl. afgørelser i 693 sager om krigsveteraner og dokumenterede derved problemernes omfang og karakter.

I 2019 gennemgik professor Andreas Bloch Ehlers fra Københavns Universitet 45 sager om krigsveteraner med PTSD og konkluderede, at alle sagerne var præget af så store fejl i bevisvurderingerne om årsags-sammenhæng, at de allesammen burde genoptages. Dette førte til en høringsproces i Folketinget og en veteranpakke.

I 2019 ændrede WHO diagnosekriterierne for anerkendelse af PTSD, så der ikke længere er krav til symptomdebut eller diagnosticering indenfor en afgrænset tidsperiode. Det er en ændring, der forventes implementeret i Danmark tidligst i 2024 – men som er vedtaget og anerkendt både i Danmark og internationalt – og en ændring der betyder, at det uden videre kan lægges til grund, at arbejdsskademyndighedernes anvendelse af rigide tidsmæssige krav er i strid med lægefaglig viden og praksis.

I juni 2020 afsagde Vestre Landsret dom i en principiel sag om arbejdsskade-myndighedernes behandling af veteransager. Dommen underkendte arbejdsskademyndighedernes praksis og førte til genoptagelse af et stort antal sager. Dommen er fulgt op af flere byretsdomme, hvor arbejdsskade-myndighedernes praksis er blevet underkendt.

I 2021 ændrede arbejdsskademyndighederne atter deres praksis (blandt andet som følge af dommen fra Vestre Landsret) så flere sager vil kunne anerkendes. Sagerne skal dog fortsat behandles efter nogle krav til tidsmæssig sammenhæng, som ikke harmonerer med fagkundskaben – og behandlingen er underlagt nogle beviskrav, der i praksis fører til forkerte og urimelige afgørelser.

Status er derfor fortsat, at en relativt stor procentdel (op mod 30 procent) af krigsveteraner med PTSD får afslag i deres sager, fordi sagerne behandles efter en alt for restriktiv praksis – og på en måde, hvor veteranen har bevisbyrden for, at sundhedsvæsnets ikke tager fejl.

Der er derfor fortsat behov for en politisk løsning.

Jeg uddyber gerne ovenstående og står til rådighed, hvis der er spørgsmål eller andet.

København, 21. juli 2023

Mads Krøger Pramming
Advokat (H)